

Dagsorden til møde i den lokale trepart for Horsens Fjord den 15. august kl. 9-12

Program

1. Nyt fra Task Force mv.
2. Bordrunde med status på arbejdet – projektniveau/politisk/interessevaretagelse.
3. Projektoverblik
4. Status i MARS
5. Analyse af små vådområder
6. Synergianalyser
7. Drøftelse af videre proces
8. Status for Kystvandråd
9. Evt.

Der er tilknyttet en sagsfremstilling til hvert af dagsordenspunkterne (se side 4-6).
Bilagene er indsat til sidst i dokumentet.

Bilag:

Bilag A: Projektark med det første projekt [Fortroligt – er sendt i særskilt mail]
Bilag B: Trin-for-trin vejledning om natur i omlægningsplanerne (Ministeriet for Grøn Trepert)
Bilag C: Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025 (Ministeriet for Grøn Trepert)
Bilag D: Referat fra møde i Kystvandrådet d. 25. juni
Bilag E: Præsentationen fra mødet i Kystvandrådet d. 25. juni

Deltageroversigt (opdateret 5. august):

Udpegede medlemmer

Navn	Repræsentarer
Rikke Østergaard Christensen	Horsens Kommune
Bjarke Butt Eriksen	Horsens Kommune
Kresten Bjerre	Odder Kommune
Lene Andersen	Odder Kommune
Steen Christensen	Hedensted Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Claus Leick	Skanderborg Kommune
Hans Brok-Brandi	Skanderborg Kommune
Eva Borchorst Mejnertz	Aarhus Kommune
Lene Vinther Larsen	Aarhus Kommune
Søren Hald	Naturstyrelsen
Henry Lind	Danmarks Naturfredningsforening
Anni Jakobsen	Danmarks Naturfredningsforening
Niels Olesen	Landbrug og Fødevarer
Claus Fenger	Landbrug og Fødevarer

Afbud:

Navn	Repræsentarer
-------------	----------------------

Bisidder:

Navn	Repræsentarer
Martin Skøtt	Velas

Sekretariat

Navn
Flemming Larsen
Amalie Dam-Hansen

Praktisk information om mødet

- Mødested: Horsens Rådhus, Chr. M. Østergaardsvej. 8700 Horsens, mødelokale 13.
- Forplejning: Der serveres morgenmad samt en sandwich (der er mulighed for at blive og spise den efter mødet eller at tage den med).

Parkering

Der er gratis parkeringspladser ved Rådhuset på de gule- og orangemarkerede p-pladser. Husk at registrere din parkering ved Ipad'en i receptionen.

Kontaktinformationer til Sekretariatet:

- **Amalie Dam-Hansen:** Specialkonsulent i Teknik og Miljø, Horsens Kommune. Direkte telefon: 20463348. E-mail: amd@horsens.dk
- **Flemming Larsen:** Afdelingschef Natur og Miljø, Teknik og Miljø, Horsens Kommune. Direkte telefon: 76292514. E-mail: fhl@horsens.dk

1. Nyt fra Task Force mv.

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sekretariatet giver en status på arbejdet i Task Force samt øvrigt nyt fra Ministeriet for Grøn Trepert.

2. Bordrunde med status på arbejdet

Indstilling

Det indstilles, at trepartens medlemmer fortæller om deres igangværende arbejde på projektniveau, politisk eller som interessevaretagelse.

Sagsfremstilling

Den lokale trepart for Horsens Fjord har været i gang med arbejdet i ca. et halvt år.

Der lægges op til at være en bordrunde, hvor medlemmer af treparten kan give en kort status på det igangværende arbejde, og hvad der fylder lige nu. Det kan fx være realisering af projekter, lodsejerinddragelse, lokale udfordringer, ansøgning om helhedsprojekter mv.

Derudover er der mulighed for at komme med ønsker til det videre arbejde i den lokale trepart.

3. Projektoverblik

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart drøfter det fremsendte projektark.

Sagsfremstilling

Der har i den lokale trepart været en efterspørgsel på et projektark, som beskriver fakta og synergier ved de enkelte projekter. Arket har til formål at give treparten et overblik over projekterne i omlægningsplanen. Samtidig kan arket understøtte kommunikationen og den fælles viden om, hvorfor de enkelte projekter er udvalgt.

På det seneste møde i lokal trepart blev der fremlagt et projektark, som der er arbejdet videre med i teknikergruppen.

Der er på den baggrund udarbejdet et forslag til projektark til den Lokale Trepert for Horsens Fjord. På mødet lægges der op til drøftelse af forslaget, som efterfølgende projektark for de enkelte projekter vil blive udarbejdet efter.

Udfyldte projektark bliver sendt i en særskilt mail til trepartens medlemmer, og er ikke vedlagt i dagsordenen grundet fortrolighed.

Malene Caroli Juul fra Horsens Kommune fortæller om projektarket.

Bilag

- Bilag A: Projektark med det første projekt [Fortroligt – er sendt i særskilt mail den 8 august 2025]

4. Status i MARS

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ministeriet for Grøn Trepert har meldt ud, at spildevandsindsatsen vil tælle med i det samlede kvælstofindsatsbehov. Det betyder, at indsatsbehovet i Horsens Fjord Indre, som skal findes ved arealomlægning, er reduceret med 30 ton.

Malene Caroli Juul fra Horsens Kommune fortæller om arbejdet i MARS, og hvor tæt vi er på at nå målene i omlægningsplanen.

5. Analyse af små vådområder

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

En ekstern rådgiver har udarbejdet en screening af Fast-Track vådområder for Hedensted, Horsens og Odder Kommuner.

På mødet vil analysen blive fremlagt af Malene Caroli Juul fra Horsens Kommune.

6. Synergi-analyser

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På mødet i juni 2025 blev de foreløbige resultater fra synergianalyserne fremlagt for den lokale trepart. Administrationen har siden arbejdet videre med analyserne.

På mødet vil analyserne blive fremlagt af Malene Caroli Juul fra Horsens Kommune.

7. Drøftelse af videre proces

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart drøfter den videre proces, herunder indtegning af natur samt muligheden for kortbilag ved fremlæggelsen til byråd.

Sagsfremstilling

På mødet i den lokale trepart d. 6. juni blev der vedtaget en procesplan. Der gives en status på arbejdet jf. procesplanen.

Der er i juni blevet udsendt en materialepakke til alle treparter på vegne af Ministeriet for Grøn Trepert, Kommunernes Landsforening, Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer. Materialet er også sendt til trepartens medlemmer sammen med referatet d. 17. juni 2025. Det indeholdt bl.a.

- Materiale, som kan anvendes i dialogen med lodsejere

- Vejledning om natur i omlægningsplanerne
- Materiale vedr. principvedtagelsen af omlægningsplanerne

På baggrund af det nye materiale lægges op til, at den lokale trepart drøfter følgende:

- **Hvordan skal natur indtegnes i omlægningsplanen?** Med MARS-opdateringen i august 2025 vil man kunne indtegne områder under en ny kategori ved navn "Naturpotentialer". Det kan være relevant at anvende kategorien til at indtegne større sammenhængende naturområder. "Naturpotentialer" har ikke en selvstændig kvælstofeffekt i MARS og kan således tegnes oven i fx et lavbundsprojekt. Se udfoldet beskrivelse i Bilag E.
- **Skal der indgå kortbilag, når byrådene vedtager omlægningsplanerne?** Skitseprojekter vil alene fremgå på listeform, når byrådene skal principvedtage omlægningsplanerne i december. Jf. Bilag F fremgår det af vejledningen fra ministeriet, at såfremt en lokal trepart er enige om det, kan der i sagsfremstillingen til kommunalbestyrelserne, også vedlægges kortbilag. Bilagene vil i så fald være lukkede, således at offentligheden ikke kan se dem.

Bilag

- Bilag B: Trin-for-trin vejledning om natur i omlægningsplanerne (Ministeriet for Grøn Trepert)
- Bilag C: Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025 (Ministeriet for Grøn Trepert)

8. Status for Kystvandrådet

Indstilling

Det indstilles, at den lokale trepart tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Der er d. 25. juni afholdt første møde i Kystvandrådet. Referatet fra mødet er vedlagt som bilag.

Der er planlagt to yderligere møder i 2025, hhv. 17. september og 16. december.

De kommende møder vil forventeligt indeholde drøftelser af

- udfordringerne for kystvandene, herunder miljøfremmede stoffer
- arbejdet i den lokale trepart
- opfølgning på igangsatte projekter og evt. ansøgning om nye forsøgsprojekter
- spildevand

På mødet giver sekretariatet en status på arbejdet i Kystvandrådet.

Bilag

- Bilag D: Referat fra møde i Kystvandrådet d. 25. juni
- Bilag E: Præsentationen fra mødet i Kystvandrådet d. 25. juni

9. Evt. og kommende møder

BILAG B

Trin-for-trin-vejledning om natur i omlægningsplaner

1. Rammer for natur i omlægningsindsatsen

Med *Aftale om et Grønt Danmark* og *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* er der enighed om at reducere kvælstofudledningen med aktuelt 13.800 ton, udtage 140.000 ha kulstofrige lavbunds-jorder inkl. randarealer frem mod 2030, etablere 250.000 ha ny skov, heraf 100.000 ha urørt skov og skabe mere og sammenhængende natur. De lokale treparter skal i de lokale omlægningsplaner arbejde for så vidt muligt at identificere arealer inden for omlægningsindsatsen, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur, og hvor muligt også strengt beskyttet natur. Det bemærkes, at der ikke er fastsat kvantitative mål for skovrejsning og natur for den enkelte lokale treparts omlægningsplan i 2025, samt at planlægning for natur i omlægningsplanerne indtil videre sker indenfor de nuværende rammer.

Denne vejledning omhandler at planlægge for natur i omlægningsplanerne og hvordan natur registreres i MARS, så ambitionerne om at understøtte biodiversitet, skabe mere sammenhængende natur og målet om at mindst 20 pct. af Danmarks areal skal være beskyttet natur, også understøttes i de lokale treparters arbejde med arealomlægningen.

2. Identifikation af arealer med naturpotentiale

Definitionen af beskyttet og strengt beskyttet natur afventer den kommende lov om natur og biodiversitet. Det fremgår af *Aftale om implementering af et Grønt Danmark*, at regeringen i 2025 vil indkalde partierne til en drøftelse af en kommende lov om natur og biodiversitet. Regeringen vil til disse drøftelser præsentere overvejelser om en definition for beskyttet natur og strengt beskyttet natur.

Flere kortlag i MARS vil kunne benyttes til at identificere arealer med naturpotentiale:

- Prioriteringskort til ny natur i naturgenopretningsforordningen (SGAV) (kommer senere)
- Biodiversitetsprioriteringskort (DCE, til lavbundsområder)
- Biodiversitetsrådets kort med 30% beskyttet natur
- Beskyttede naturtyper (§3) (naturbeskyttelsesloven)
- Natura 2000 områder (habitatdirektivet)

Når der indtegnes skitseprojekter i MARS, bliver der foretaget overlapsanalyser på indtegnede skitseprojekter, som viser et screeningsresultat med potentialer for biodiversitet og natur (overlap med kortlag listet ovenfor). Dette kan bruges som et parameter til at prioritere de konkrete kvælstof og/eller lavbundsprojekter, herunder hvor der indtegnes skitseprojekter eller hvilke skitseprojekter, der udvælges til at indgå i den endelige omlægningsplan. Historiske kort kan også være kilde til at finde arealer, som har potentiale for at blive til sammenhængende natur.

Indtegnning af naturprojekter – herunder forslag til større sammenhængende naturområder - kan ligesom med øvrige projektforslag, kun indtegnes i omlægningsplanen, hvis der er enighed herom i den lokale trepart.

3. Indtegning af større sammenhængende naturområder i MARS

I MARS-opdateringen i efteråret 2025 vil man kunne indtegne områder i Planlægningsmodulet under en ny kategori ved navn "Naturpotentialer". Det kan være relevant at anvende kategorien ved indtegning af forslag fra den lokale trepart til større sammenhængende naturområder.

Det kan være relevant at indtegne store sammenhængende naturområder tidligt i processen. Inden for rammen kan der med fordel placeres naturfremmende indsatser (f.eks. lavbund, større vådområder, permanent ekstensivering, urørt skov). Arealerne mellem indsatserne kan være oplagte områder til fondsfinansierede projekter (se punkt 5 nedenfor). De store sammenhængende naturarealer vil fremgå i Planlægningsmodulet på linje med kvælstof- og lavbundsindsatser, samt skovrejsning. I Statusmodulet vil man kunne se overlap mellem disse områder og relevante kortlag med naturpotentialer: "Prioriteringskort til ny natur i naturgenopretningsforordningen (SGAV)", "Biodiversitetsprioriteringskort", "Biodiversitetsrådets kort med 30% beskyttet natur", "Beskyttede naturtyper (§3)" og "Natura 2000 områder", se eksempel i Tabel 1.

Indtil kategorien "Naturpotentialer" bliver tilgængelig i MARS, kan man anvende kategorien "øvrige". Bemærk, at projekter i kategorien "øvrige" beregner 40 kg. N pr. hektar, som vil udgå igen af den samlede effektberegning, når projekterne overføres til kategorien "Naturpotentialer".

Tabel 1 eksempel på overlapsanalyser for "Naturpotentialer".

Sammenhængende natur	Prioriteringskort til ny natur i naturgenopretningsforordningen (SGAV)	Overlap med Biodiversitetsprioriteringskort hvis score < 7	Overlap med Biodiversitetsrådets kort med 30% beskyttet natur	Overlap med Beskyttede naturtyper (§3)	Overlap med Natura 2000 områder	Overlap med ansøgte projektet og skitseprojekter
xx ha	x %	x %	x%	x %	x %	x%

4. Inddragelse af lodsejere

Ministeriet og parterne opfordrer de lokale trepart til at tilrettelægge en god kommunikation og lods-ejerdialog i forbindelse med arbejdet med omlægningsplanerne. Ministeriet og parterne finder det hensigtsmæssigt, at de lokale trepart så vidt muligt tilrettelægger kommunikation og lodsejerdialog forud for, at der indtegnes projekter i MARS. Formen på lodsejerdialogen kan variere mellem de lokale trepart, men et eksempel på et vellykket format er de stormøder med lodsejere, som er afholdt i flere kommuner i samarbejde med lokale landbrugsorganisationer. Andre sender breve til alle lodsejere i kommunen med opfordring til at melde arealer ind mv. Formands- og sekretariatskommunerne opfordres til at række ud til repræsentanterne i de lokale trepart og udtagningskonsulenterne i forhold til konkretisering og planlægning af lokal lodsejerdialog.

5. Mulighed for finansiering af naturprojekter

Særligt for naturprojekter er det relevant at afsøge muligheder for fondsfinansiering. Den Danske Naturfond arbejder for at forbedre naturtilstanden og vandmiljøet. Naturfonden støtter og iværksætter naturprojekter i hele Danmark, herunder egne naturprojekter, hvor fonden helt eller delvist køber områder som en del af projekter. Den danske Klimaskovfond kan ligeledes være en mulighed for at rejse støtte til skovrejsnings- og lavbundsprojekter.

Den danske naturfond kan kontaktes pr mail: kontakt@naturfonden.dk, tlf. 7199 7201
Klimaskovfonden kan kontaktes pr mail: kontakt@klimaskovfonden.dk, tlf. 2311 1751

Novo Nordisk Fonden har afsat 10 mia. kr., som forventes både at tilfalde offentlige og private projekter samt projekter støttet af fonden alene eller i samarbejde med andre fonde og private aktører. Tildeling af midler til projekter bliver behandlet og bevilget efter Novo Nordisk Fondens ordinære bevillingsprocedure. Se mere her: <https://novonordiskfonden.dk/projekter/groen-omstilling-inden-forrammerne-af-den-groenne-trepart/>

Endvidere lægges der i den nye tilskudsordning til privat skovrejsning op til, at der i to årlige ansøgningsunder bl.a. vil blive prioriteret midler til skovrejsningsprojekter, hvor arealerne fx ligger i drikkevandsområder samt sammenbinder natur og skovområder.

6. Valg og placering af virkemidler

Vådområder-, lavbundsprojekter og skovrejsninger bidrager også til at skabe mere natur. Ved placeringen af virkemidler skal der tages hensyn til den naturlige hydrologi og geologi. På den måde kan også virkemidler med begrænset naturpotentiale bidrage, fx kan et minivådområde ved en god opstrøms placering medvirke til, at arealet nedstrøms modtager mindre næringsstoffer, hvilket vil øge naturkvaliteten nedstrøms.

BILAG C

Vejledning til principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025

Baggrund

Med *Aftale om et Grønt Danmark* og *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen. Indsatsen er dermed forankret hos kommunerne, som principvedtager omlægningsplanerne. De lokale treparter skal understøtte samarbejde mellem kommuner, og lokale landbrugs- og naturorganisationer for at sikre lokalt ejerskab og helhedstækning i areal-omlægningen.

I forlængelse af *Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepark og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024* har ministeriet og KL udarbejdet en vejledning til de lokale treparter og kommunerne til brug for principvedtagelse af omlægningsplanerne i kommunalbestyrelserne.

Følgende vejledning er dermed udarbejdet på grundlag af de tre ovennævnte aftaler og dækker dermed alle forhold, som er beskrevet i aftalerne.

Udarbejdelse af omlægningsplanerne

Hver af de 23 lokale treparter planlægger, koordinerer og gennemfører en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. Omlægningsplanerne skal vise vejen til målfrielse af kvælstof- og lavbundsindsatsen, og kommunerne skal i de lokale omlægningsplaner arbejde for så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur og hvor muligt også til strengt beskyttet natur. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsgrunde, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanerne udarbejdes i it-systemet MARS, og består af projekter som kan være på forskellige stadier – fra skitser til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse eller allerede er anlagt inden for den gældende opgørelsesperiode. MARS holder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsgrunde og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur. Hvordan natur indgår i omlægningsplanerne beskrives i en særskilt vejledning.

Omlægningsplanen kan bestå af både private projekter og projekter, der drives af offentlige myndigheder, og som forventes ansøgt med tilskud til gennemførelse.

Omlægningsplanen er dynamisk og skal efter principvedtagelsen ultimo 2025 løbende opdateres, se nedenfor.

Skitseprojekter

De projekter, som har forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er etableret har i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes

geografiske placering er offentligt kendt. De kan være politisk godkendte, og der kan være indgået aftaler med lodsejere.

Anderledes vil det forholde sig med skitseprojekterne, som kan have undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. Skitseprojekterne vil heller ikke være tilskudsansøgt hos staten, myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning eller have gennemgået en politisk proces. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres. Ministeriet og parterne opfordrer de lokale treparter til at tilrettelægge en god kommunikation og lodsejerdialog i forbindelse med arbejdet med omlægningsplanerne. Ministeriet og parterne finder det hensigtsmæssigt, at de lokale treparter så vidt muligt tilrettelægger kommunikation og lodsejerdialog forud for, at der indtegnes projekter i MARS.

Det vil sige, at et skitseprojekt er et projekt, hvor der endnu ikke er opnået tilsagn via en tilskudsordning til arealomlægning eller opstartet et anlægsprojekt ved Naturstyrelsen eller en privat fond. Skitseprojekter omfatter således et areal, der potentielt *kan* omlægges for samlet set at indfri målene med arealomlægningen.

Når et skitseprojekt fremgår af omlægningsplanen, er det derfor ikke bindende for hverken lodsejere eller kommune. Dette kan med fordel fremgå tydeligt i projekttitlen i MARS som ”potentielt projekt uden lodsejertilsagn”. Hvis et skitseprojekt har omfattet dialog med lodsejere, men ikke er nået til tilsagn om forundersøgelse, så kan dette også med fordel fremgå tydeligt af projekttitlen som fx ”potentielt projekt med indledende lodsejerdialog” eller tilsvarende.

Idet alle skitseprojekter uden lodsejeraftale kun er potentialeområder vil disse ved indstilling til principvedtagelse i kommunalbestyrelserne fremgå på listeform i en MARS rapport i overordnede indsatskategorier (vådområde/minivådområde/lavbundsprojekt/ekstensivering/skov/natur (øvrige)) med angivelse af projektstørrelser i hektar samt tilknyttede kvælstofeffekter. Såfremt en lokal trepart er enige om det, så kan der i sagsfremstillingen til kommunalbestyrelserne, også vedlægges kortbilag.

Principvedtagelse af omlægningsplanerne

De lokale treparter og kommunalbestyrelserne principvedtager én gang ultimo 2025 de dele af omlægningsplanerne, der i MARS er registreret inden for de enkeltes kommuners grænser. Kommunalbestyrelserne skal med principvedtagelsen alene tage stilling til, om de kan tilslutte sig, at kommunen og de lokale treparter arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på det pågældende tidspunkt, herunder de principper som den lokale trepart har lagt til grund for de prioriteringer som omlægningsplanen er udtryk for. Det kan fx være, at den lokale trepart har valgt, at der aktivt skal arbejdes for at opnå flest mulige synergier.

KL udarbejder en sagsfremstillings-skabelon til brug for den politiske behandling af principvedtagelsen i kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstillingen i forbindelse med principvedtagelsen af omlægningsplanen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan omlægningsplanen bidrager til at indfri indsatsbehovet for kvælstof og udtagning af lavbundsgrunde, samt hvordan omlægningsplanen bidrager til at nå de nationale mål for 250.000 hektar skov, herunder 100.000 hektar urørt skov, frem mod 2045, og at 20 pct. af Danmarks areal skal være

beskyttet eller strengt beskyttet natur. Det bemærkes, at planlægning for natur i omlægningsplanerne indtil videre sker indenfor de nuværende rammer. Hvis kommunen har viden om eventuelle skovrejsnings- eller naturprojekter skal de også fremgå til brug for national status på fremdriften. Der er ikke bindende mål om skovrejsnings- og naturprojekter ifm. omlægningsplanen i 2025.

Hvis man i den lokale trepart har en forventning om, at kvælstofeffekten i de skitseprojekter som omlægningsplanen omfatter afviger væsentligt fra den standard-effekt som MARS beregner, og at omlægningsplaner som følge heraf, ifølge MARS, leverer flere tons kvælstof end det målsatte, bør dette begrundes fagligt og indgå i sagsfremstillingen.

Afgrænsning af den lokale treparts rolle – samarbejdsorgan uden myndighedsansvar

De lokale treparter er samarbejdsorganer, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs. De lokale treparter skal derfor ikke stemme, men opnå enighed om omlægningsplanerne via konsensus. Kommunalbestyrelserne skal principvedtage planerne og efterfølgende arbejde med at realisere den arealomlægningsindsats, som indgår i omlægningsplanerne. Dette skal ske i samarbejde med de lokale treparter.

Repræsentation og habilitetshensyn

Deltagelse af repræsentanter fra hhv. Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening har bl.a. til formål at sikre det nødvendige lokalkendskab i den lokale trepart, herunder relevant inddragelse af lodsejere lokalt. Repræsentanter i de lokale treparter fra hhv. kommunalbestyrelser, Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer kan derfor godt være fx lodsejere, medlemmer af byrådet eller politiske partier, uden at der opstår problemstillinger om habilitet. Det er dog vigtigt, at alle deltagere i den lokale trepart er transparente omkring eventuelle personlige og økonomiske interesser i de arealer, der konkret indgår i omlægningsplanen, der skal principvedtages. Dette gøres ved, at der i sagsfremstillingen tilføjes følgende bemærkning: "Omlægningsplanen er udarbejdet af den lokale trepart, som bl.a. omfatter lodsejere, der ejer jord indenfor omlægningsplanen".

MARS værktøjet udvides med en print-funktionalitet således, at det vil være muligt direkte fra MARS at printe en rapport i pdf-format med den konkrete omlægningsplan markeret på kort og som lister over projekter, jf. Vejledning til rapportværktøjet i MARS.

Såfremt kommunalbestyrelserne ikke kan opnå enighed om en principvedtagelse af omlægningsplanerne udarbejdet af de lokale treparter, har formands- og sekretariatskommunen ansvar for at arbejde for, at der findes de nødvendige kompromisser, således at omlægningsplanerne kan principvedtages af alle involverede kommuner. Dette skal se i samarbejde med medlemmerne af de lokale treparter. Parterne bag grøn trepart, dvs. MGTP, KL, DN og L&F bistår hvor nødvendigt for at sikre enighed.

Verificering

Parallelt med udarbejdelsen af omlægningsplanerne sker der, via MARS, en opgørelse af effekterne i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø for at sikre, at omlægningsplanerne for 2025 samlet kan opfylde kvælstofindsatsbehovet og målet for udtagning af kulstofrige lavbundsjord, samt hvordan

omlægningsprojekter bidrager til mål om skovrejsning samt mere og sammenhængende natur. Verificeringen i 2025 har til formål at sikre, at omlægningsplanen er faglig valid og lever op til de aftalte målsætninger.

Verificeringen i SGAV består i, at styrelsen kontrollerer, at de indmeldte omlægningsplaner leverer indsatser svarende til målopfyldelse for den/de kystvandgrupper, som omlægningsplanen dækker og om de enkelte delvandoplande leverer det fordelte indsatsbehov for hver kystvandgruppe, samt at planerne samlet sikrer, at Danmarks nationale mål om udtagning af 140.000 ha lavbundsjord inkl. 70.000 ha randarealer er opfyldt. Ved verificeringen i 2025 opgøres desuden antal og størrelsen på naturprojekter i omlægningsplanen. På baggrund af verificeringen af de lokale treparters omlægningsplaner i 2025 opnås en samlet national status på landsplan for skovrejsning og natur, og i hvilket omfang der i omlægningsplanerne for 2025 indgår projekter, der bidrager til de på landsplan fastsatte mål om 250.000 hektar ny skov, herunder 100.000 hektar urørt skov, frem mod 2045, og det fastsatte mål om, at 20 pct. af Danmarks areal skal være beskyttet eller strengt beskyttet natur.

Såfremt omlægningsplanen ikke lever op til målsætningerne for de fastsatte kvælstofreduktioner, går SGAV i dialog med den lokale trepart via sekretariatskommunen med henblik på at afdække årsager til mangler samt, hvordan der følges op. Hvis der på nationalt plan er manglende målopfyldelse på udtagning af lavbundsjord, indledes en dialog med relevante lokale trepart for at finde baggrunden for, at det ikke er lykket, samt hvordan der kan arbejdes videre efter målsætningerne.

Sammenhæng mellem omlægningsplan og anden relevant lovgivning

Nedenfor gives en række eksempler på hvordan omlægningsplanen forholder sig til anden planlægning og lovgivning.

Omlægningsplan og kommuneplan

Kommunen kan have et ønske om eller behov for, at udarbejde et tillæg til sin kommuneplan for at kunne realisere projekterne i omlægningsplanen, eller man kan indarbejde i en kommende revision af kommuneplanen i den næste valgperiode. Det kan eksempelvis være, hvis kommuneplanen forhindrer, at man planter skov på et areal, og at man med et eller flere projekter i omlægningsplanen ønsker at gøre dette. Det vil dog kun medføre et krav om et kommuneplantillæg eller indarbejdelse i revisionen af kommuneplanen, hvis det pågældende projekt realiseres.

Omlægningsplan og miljøvurderingsloven

Omlægningsplanerne skal ikke miljøvurderes iht. miljøvurderingsloven. I forbindelse med realisering kan de konkrete projekter, afhængig af projektets karakteristika, skulle behandles efter miljøvurderingsloven. Det afhænger af en individuel vurdering af de konkrete projekter. Hvis der skal udarbejdes et kommuneplantillæg, som omfatter et eller flere projekter i omlægningsplanen, er dette dog omfattet af reglerne om miljøvurdering.

Omlægningsplan og ekstern høring

Omlægningsplanerne skal som udgangspunkt ikke i ekstern høring. Det er dog altid en god idé at have sikret en passende borgerinddragelse. Projekter kan falde på grund af eksempelvis manglende lodsejeropbakning eller tekniske barrierer. Det er altså kun, når projektet skal realiseres, at det bliver relevant

at vurdere, hvorvidt konkrete projekter skal i høring. Hvis der skal udarbejdes et kommuneplantillæg forud for realisering af konkrete projekter, skal tillægget dog altid i høring, jf. planlovens regler.

Anden lovgivning

Skitseprojekter i omlægningsplanen har ikke konkret karakter og det vil derfor som udgangspunkt ikke give mening at myndighedsbehandle et skitseprojekt. Kommunerne skal fortsat sikre de rette planmæssige rammer og myndighedsgodkendelser, når projekterne er ansøgt og får konkret karakter, herunder efter bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, habitatbekendtgørelsen, planloven, skovloven, vandløbsloven, museumsloven osv.

Omlægningsplanen efter 2025

Kommunerne har i regi af de lokale treparter ansvar for løbende at opdatere den dynamiske omlægningsplan i tilfælde af projekter, der ikke gennemføres eller ændres. De lokale treparter og kommunerne skal arbejde aktivt for, at arealomlægningerne gennemføres i overensstemmelse med omlægningsplanen, og at der er kontinuerlig fremdrift i arbejdet med projektrealiseringer parallelt med, at omlægningsplanens altid holdes opdateret. De ændringer, der måtte ske under implementeringen af omlægningsplanen i konkrete projekter, herunder ekstensivering som et skridt i et mere højeffektivt projekt, skal afspejles i den løbende tilpasning, således at planen altid anviser en realiserbar vej til målopfyldelse.

Den lokale trepart og kommunerne skal i tæt samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen, så den afspejler den aktuelle udvikling, realisering af projekterne og en realiserbar vej til målopfyldelse.

Såfremt omlægningsplanen væsentligt forandres fra den plan som kommunalbestyrelsen har principvedtaget ultimo 2025, kan kommunalbestyrelsen vælge at principvedtage den reviderede plan, men det er ikke et krav.

Øvrigt relevant hjælpemateriale:

- Procesplan for principvedtagelsen af omlægningsplanerne
- Vejledning til rapportværktøjet i MARS (mock-up)
- Faktaark om omlægningsplaner og skitseprojekter (til brug for lodsejerdialog)
- Trin-for-trin-vejledning om natur i omlægningsplanerne (følger)

BILAG D

Referat fra møde i Kystvandrådet for Horsens Fjord og Norsminde Fjord, 25. juni 2025

Deltagerliste

Peter Mortensen	Østjysk Landboforening
Henrik Kreutzfeldt	Landboforeningen Odder-Skanderborg
Claus Vangsgård	DANVA
Jørgen Brønd	Bæredygtigt Landbrug
Jannik Ahlefeldt-Laurvig	Dansk Skovforening
Anni Jakobsen	Danmarks Naturfredningsforening
Ole F. Jensen	Dansk Ornitologisk Forening
Jan Karnøe	Danmarks Sportsfiskerforbund og Friluftsrådet
Bo Falken Mørkenborg	Danmarks Jægerforbund
Hans Estrup Andersen	Aarhus Universitet
Mogens Flindt	Syddansk Universitet
Henrik Skovgaard	Naturpark Svanegrund
Flemming Geertz	SEGES
Simon Rosendahl Bjorholm	SEGES
Lene Andersen	Odder Kommune
Marc Reseke	Hedensted Kommune
Flemming Larsen	Horsens Kommune
Amalie Dam-Hansen	Horsens Kommune

Referat

Velkomst

Flemming Larsen, chef for Natur og Miljø i Horsens Kommune, bød velkommen.

Præsentationsrunde

Alle præsenterede sig selv og deres forventninger til arbejdet.

Oplæg om rammerne for Kystvandrådet og den lokale trepart

Amalie Dam-Hansen, specialkonsulent i Teknik og Miljø i Horsens Kommune, holdt oplæg om rammerne for Kystvandrådet. Slides fra oplægget er vedlagt referatet.

Konstituering og forretningsorden

Kystvandrådet godkendte forretningsordenen med nogle ændringer. Den vedtagne forretningsorden er vedlagt til sidst i referatet.

Ansøgte analyser

De tre ansøgte analyser blev præsenteret for Kystvandrådet. Slides fra oplæggene er vedlagt referatet.

Evt. og næste møder

Der planlægges med følgende møder:

- Onsdag d. 17. september kl. 16-19
- Tirsdag d. 16. december kl. 16-19

Der var enighed om, at der på mødet i september skal være en drøftelse af udfordringerne for kystvandene, herunder miljøfremmede stoffer. Sekretariatet kontakter Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

På mødet i september vil der desuden være oplæg og drøftelser om arbejdet i den lokale trepart.

Der er lagt op til, at der kan være et emne om spildevand på mødet i december.

Forretningsorden for Kystvandrådet for Horsens Fjord og Norsminde Fjord

Formål og opgaver

§1

Kystvandrådet er et fagligt forum, der rådgiver og inspirerer den lokale trepart. Kystvandrådet har fokus på at understøtte fremdriften i trepartens arbejde ved bl.a. at rådgive om omlægningsplan, drænvirkemidler og realisering af arealomlægning. Derudover kan Kystvandrådet beskæftige sig med elementer, som ikke indgår i trepartens arbejde, herunder fx spildevand, sluser og dæmninger, havbrug mv.

§2

Kystvandrådet kan rådgive om følgende tre kystvandområder:

146 – Norsminde Fjord

128 - Horsens Fjord, indre

127 – Horsens Fjord, ydre

§3

Kystvandrådet kan gennemføre de analyser, som bliver bestilt af den lokale trepart. Kystvandrådet kan foreslå forsøgsprojekter til den lokale trepart. Kommunerne vælger selv, om de vil have analyser inden for egen geografi.

§4

Der skal senest 1. juni 2026 indsendes en rapport til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om kystvandenes væsentligste udfordringer. Sekretariatet har ansvaret for udarbejdelsen af rapporten, under rådgivning fra Kystvandrådet.

§5

Der skal med udgangen af 2025 og 2026 indsendes en afrapportering om Kystvandrådets arbejde til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Senest den 1. september 2027 skal den endelige evaluering indsendes til styrelsen. Sekretariatet har ansvaret for afrapporteringer og endelig evaluering, under rådgivning fra Kystvandrådet.

Medlemmer

§6

Kystvandrådet er sammensat af følgende medlemmer:

- Erhvervsinteresser
 - Østjysk landboforening
 - Landboforeningen Odder-Skanderborg
 - DANVA
 - Bæredygtigt Landbrug
 - Dansk Skovforening
- Natur- og friluftsimteresser
 - Danmarks Naturfredningsforening
 - Dansk Ornitologisk Forening
 - Danmarks Sportsfiskerforbund
 - Danmarks Jægerforbund
 - Friluftsrådet
 - Naturpark Svanegrund
- Faglige vidensinstitutioner/vidensparter
 - Aarhus Universitet

- Syddansk Universitet
- SEGES

§7

Medlemmerne i Kystvandrådet har mulighed for at stille med en suppleant.

§8

Der er mulighed for løbende udskiftninger i Kystvandrådet, hvis dette viser sig relevant. Det er op til Kystvandrådet at vurdere, om der skal udpeges flere medlemmer, enten ad hoc eller fast.

Organisering

§9

Der dannes en lokal styregruppe bestående af partnerskabet bag ansøgningen til Kystvandrådet. Styregruppen består af administrative repræsentanter fra Horsens, Hedensted og Odder Kommuner samt en repræsentant fra hhv. Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer.

§10

Der er nedsat en national styregruppe for alle Kystvandråd, hvor sekretariatet sidder med.

§11

Der etableres en teknisk arbejdsgruppe til hvert projekt.

Beslutninger

§12

Kystvandrådet er et rådgivende organ, og møderne vil indeholde faglige drøftelser. Der er ikke afstemninger på møderne.

§13

Der er mulighed for mindretalsudtalelser i forbindelse med den årlige afrapportering om Kystvandrådets arbejde, jf. "Vejledning til kystvandrådsarbejdet 2025-2027". Ved mindretalsudtalelser giver afsenderen accept til, at udtalelsen offentliggøres. Offentliggørelse forudsætter, at udtalelserne har objektiv karakter, og de må ikke indeholde personoplysninger.

Dagsordener

§14

Dagsordenen for Kystvandrådet møder udarbejdes af sekretariatet, bl.a. i samarbejde med arbejdsgrupper samt styregruppe. Medlemmer af Kystvandrådet kan foreslå emner til dagsordenen. Ligeledes kan den lokale trepart for Horsens Fjord foreslå emner til dagsordenen.

§15

Dagsordenen udsendes så vidt muligt senest 7 dage før mødets afholdelse.

§16

Dagsordenerne gøres offentligt tilgængelig på Horsens Kommunes hjemmeside.

Mødeaktivitet

§17

Kystvandrådet løser sine opgaver gennem afholdelse af møder. Der forventes 3 årlige møder.

§18

På møderne deltager repræsentanter fra Horsens, Odder og Hedensted Kommuner. Derudover kan øvrige kommuner, indbudte eksperter og teknikere mv. deltage i relevant omfang.

Referater

§19

Beslutningerne i Kystvandrådet optages i et referat. Referatet udarbejdes af sekretariatet og godkendes af Kystvandrådets medlemmer.

Referaterne offentliggøres på Horsens Kommunes hjemmeside.

Ikrafttræden og ændringer

§20

Forretningsordenen træder i kraft efter godkendelse på møde i Kystvandrådet d. 25. juni 2025.

§21

Ændring af forretningsordenen kan ske på et efterfølgende møde.

BILAG E

Kystvandråd for Horsens Fjord og Norsminde Fjord

25. juni 2025

Dagsorden

- Velkomst og præsentationsrunde
- Rammerne for Kystvandrådet og den lokale trepart
- Konstituering og forretningsorden

Pause og aftensmad

- Analyser
- Evt. og næste møder

Præsentationsrunde

- Navn og organisation
- Fuldfør sætningen: Mit ønske til Kystvandrådet er, at

Generelle rammer fra SGAV

Kystvandrådenes opgaver:

- At **gennemføre lokalt forankrede analyser med** henblik på at afdække, om der kan identificeres potentielle virkemidler og supplerende indsatser til at opnå målopfyldelse, som defineret i EU's vandrammedirektiv.
- At **efterprøve konkrete forhold** i vidensgrundlag for vandplaner lokalt.
- At **afprøve konkrete nye og alternative veje** og metoder gennem forsøgsprojekter.
- At bidrage til at skabe en **fælles forståelse** for de lokale udfordringer i kystvandet og dermed forankre ansvar og generere ejerskab i lokalsamfundet.
- At arbejde for at **sikre realisering** af de nødvendige indsatser i den efterfølgende implementeringsfase.
- At **identificere potentielle virkemidler** og supplerende indsatser, som fx muslinger, udplantning af ålegræs og biogene rev.

Kystvandrådets opgaver

- **Rådgive den lokale trepart**
 - Fokus på at understøtte fremdriften i trepartens arbejde (må ikke være forsinkende)
 - Rådgive om omlægningsplan og realisering af arealomlægning.
 - Kystvandrådets rådgivning skal ind på trepartens bord
- **Drøfte elementer uden for treparten**
 - Fx spildevand, sluser og dæmninger, havdambrug, virkemidler under vandet mv.
- **Analyser og forsøgsprojekter**
 - Generere ny viden og afprøve konkrete forhold
- **Opnå fælles forståelse**

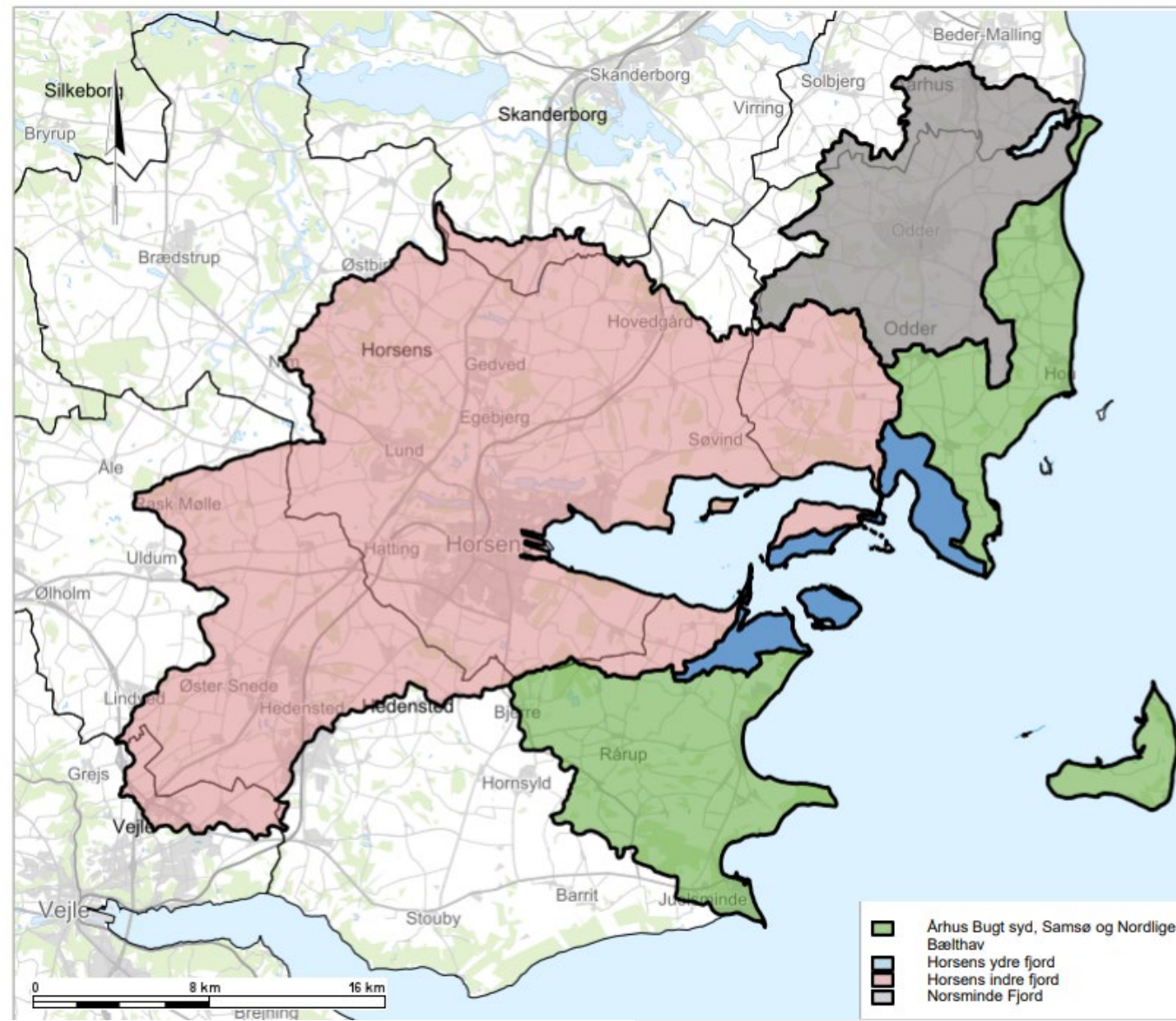
Afgrænsning og kvælstofmål

Horsens Indre Fjord: 212 ton

Horsens Ydre Fjord: 4,5 ton

Norsminde Fjord: 13 ton

Ikke med: Aarhus Bugt Syd, Samsø og Nordlige Bælthav

Analysér og forsøgsprojekter

- **Tre planlagte analyser i 2025-2027**
- **Mulighed for forsøgsprojekter i 2026-27**
 - Forventeligt i starten af 2026
 - Projekter skal godkendes af den lokale trepart
 - Hver kommune bestemmer selv, om der skal foretages analyser inden for egen geografi.

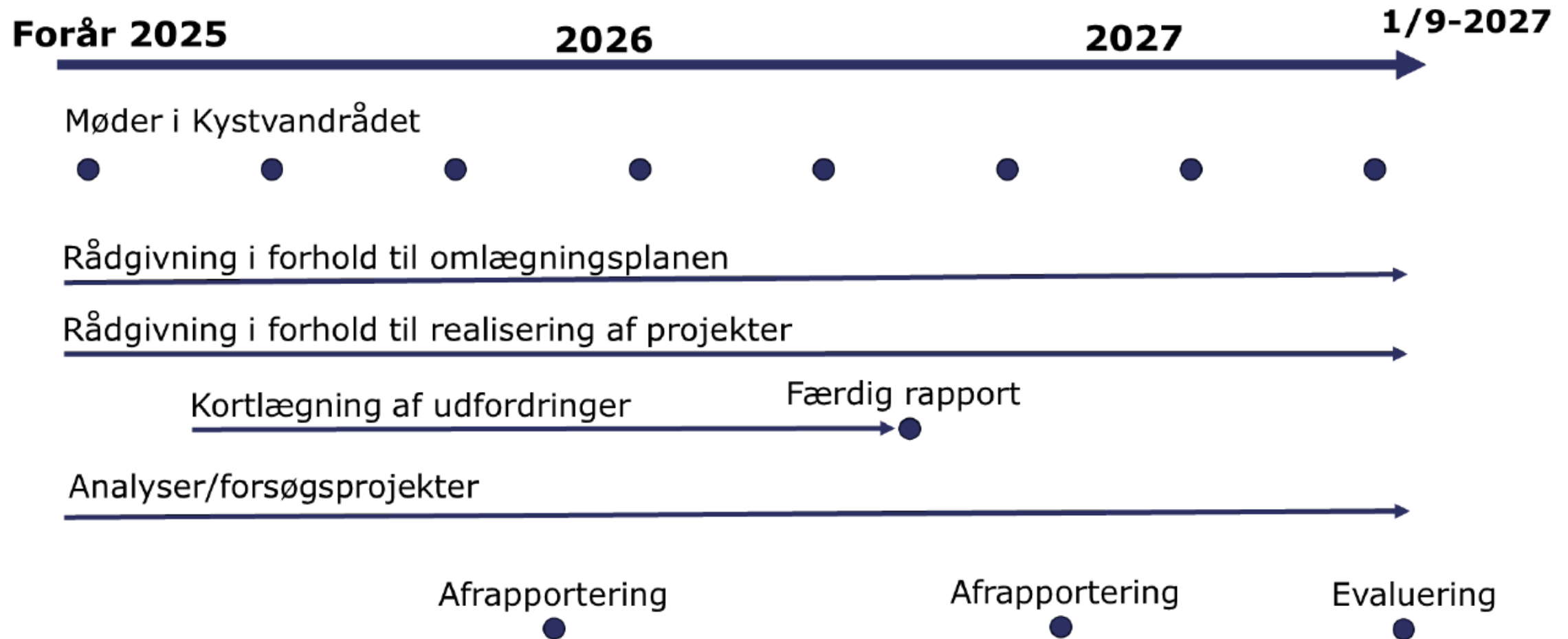
Udmøntning af midler til forsøgsprojekter			
Mio. kr.	2025	2026	2027
Pulje til forsøgsprojekter	5	7	8

Forsøgsprojekter

Et forsøgsprojektet skal opfylde mindst et af følgende kriterier:

- indebærer aktiviteter, indsatser og virkemidler, der kan begrænse påvirkningen af kystvandet
- indebærer implementering af virkemidler og indsatser, der kan begrænse påvirkningen af kystvande
- tilvejebringer viden om målopfyldelse for kystvand.

Tidsplan

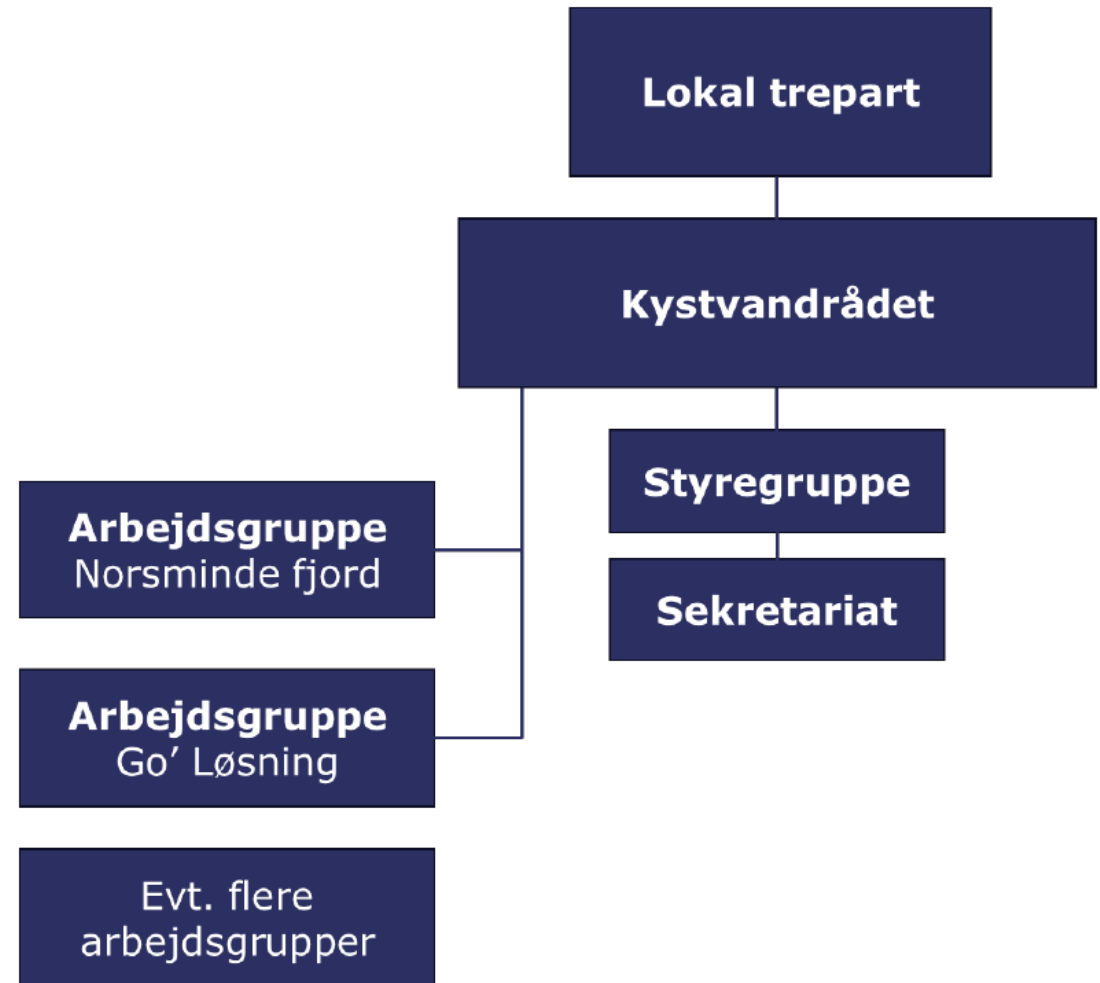

Leverancer

- **Afrapporteringer og evaluering**
 - Kystvandrådet vil blive inddraget
 - Afleveres formentlig i skema-form, men vi kender ikke formatet
 - Overvejelse om at anvende ekstern konsulent til noget af det
- **Kystvandenens væsentligste udfordringer**
 - Kystvandrådet vil blive inddraget i udformningen af rapporten
 - Vi kender ikke formatet
 - Vi får brug for hjælp

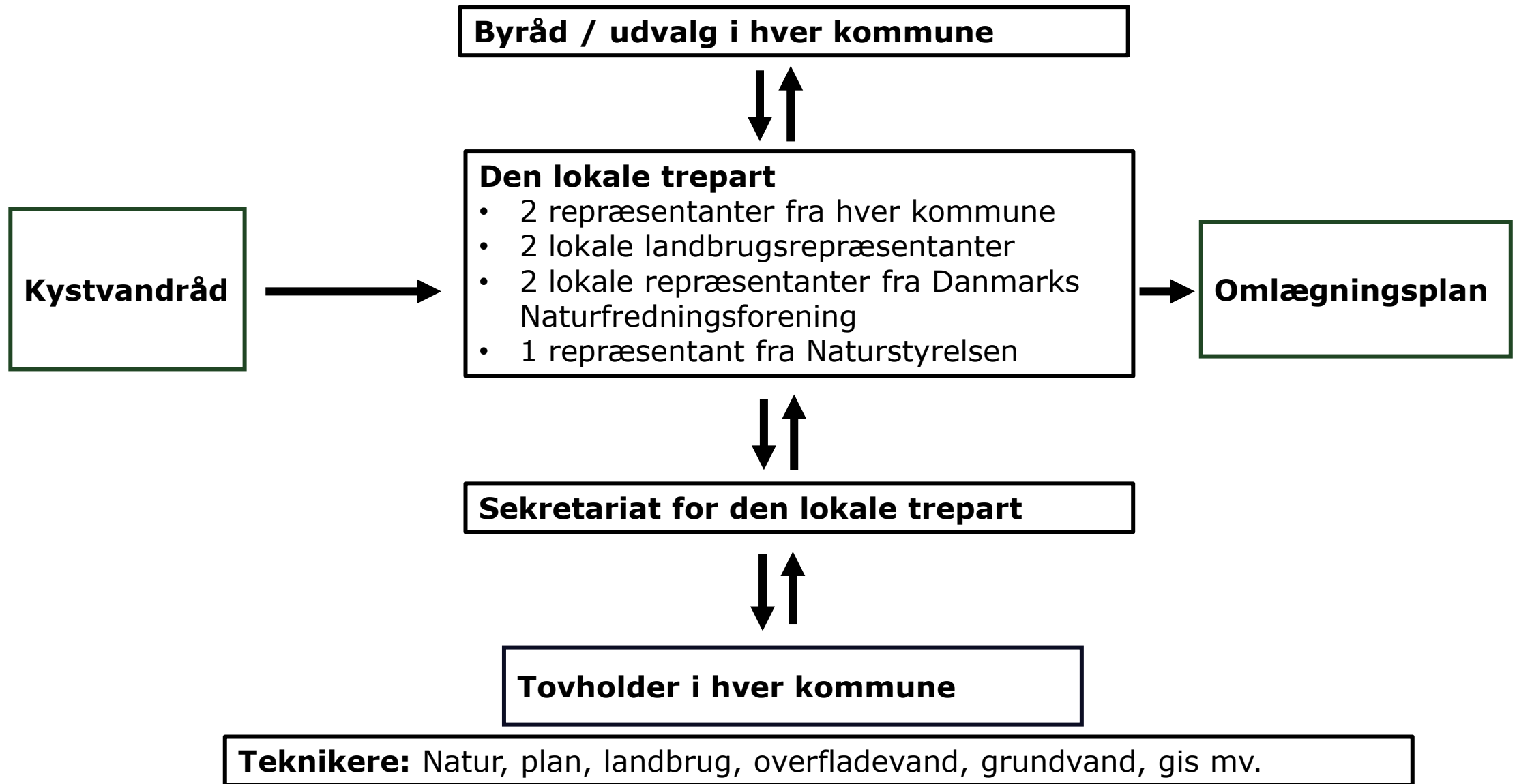
Organisering

- To styregrupper
- Tekniske arbejdsgrupper om projekter
- Offentlige dagsordener og beslutningsreferater

Den lokale trepart for Horsens Fjord

Organisering af den lokale trepart for Horsens Fjord

Medlemmer af Lokal Trepert for Horsens Fjord

Horsens

- Pol: Rikke Østergaard Christensen
- Adm: Bjarke Butt Eriksen

Odder

- Pol: Kresten Bjerre
- Adm: Lene Andersen

Hedensted

- Pol: Steen Christensen
- Adm: Marc Reseke

Skanderborg

- Pol: Claus Leick
- Adm. Hans Brok-Brandt

Aarhus

- Pol: Eva Borchorst Mejnertz
- Adm: Lene Vinther Larsen

Vejle

- Passivt medlemskab

Naturstyrelsen

- Søren Hald

Danmarks Naturfredningsforening

- Henry Lind
- Anni Jakobsen

Landbrug og Fødevarer

- Niels Olesen
- Claus Fenger

Sekretariat

- Flemming Larsen
- Amalie Dam-Hansen

Arbejdet i den lokale trepart

- **Månedlige møder**
 - Næste møde er 15. august
 - Omlægningsplanen godkendes forventeligt 29. oktober
- **Vi har arbejdet med**
 - Forretningsorden
 - Kriterier for arealudpegning
 - Kommunikationsstrategi
 - Indtegning af omlægningsplanen i MARS

Kriterier for arealudpegning

Principper

- ❖ Størst effekt først
- ❖ Store sammenhængende naturområder
- ❖ Synergieffekter
- ❖ Samtænkning med den øvrige kommunale planlægning

Prioritering af virkemidler

1. Udtagning på den lave jord:
Lavbundslande og kvælstofvådområder
2. Udtagning på den høje jord:
Permanent ekstensivering, skovrejsning og minivådområder.

Konstituering og forretningsorden

Indstilling:

- Der lægges op til, at Kystvandrådet godkender forretningsordenen med de ændringer, der vedtages på mødet, herunder tager stilling til muligheden for teknisk bisidder.

Teknisk bisidder:

- Ministeriet lægger op til ét medlem pr. organisation
- Ligevægt som grundpille

Præsentation af analyser

Ren Norsminde Fjord

Særligt fokus i Odder Kommune, med mange interesser bl.a. landbrug, turisme, natur

Tilstanden: Moderat (klorofyl og bunddyr), undervandsplanter?

Flere år: fokus på kvælstof fra oplandet, flere pilotprojekter i samarbejde med Århus Universitet, SEGES mv.

Konklusion: flere faktorer end kvælstof har betydning for at opnå gunstig bevaringsstatus i fjorden – behov for et bredere og bedre vidensgrundlag

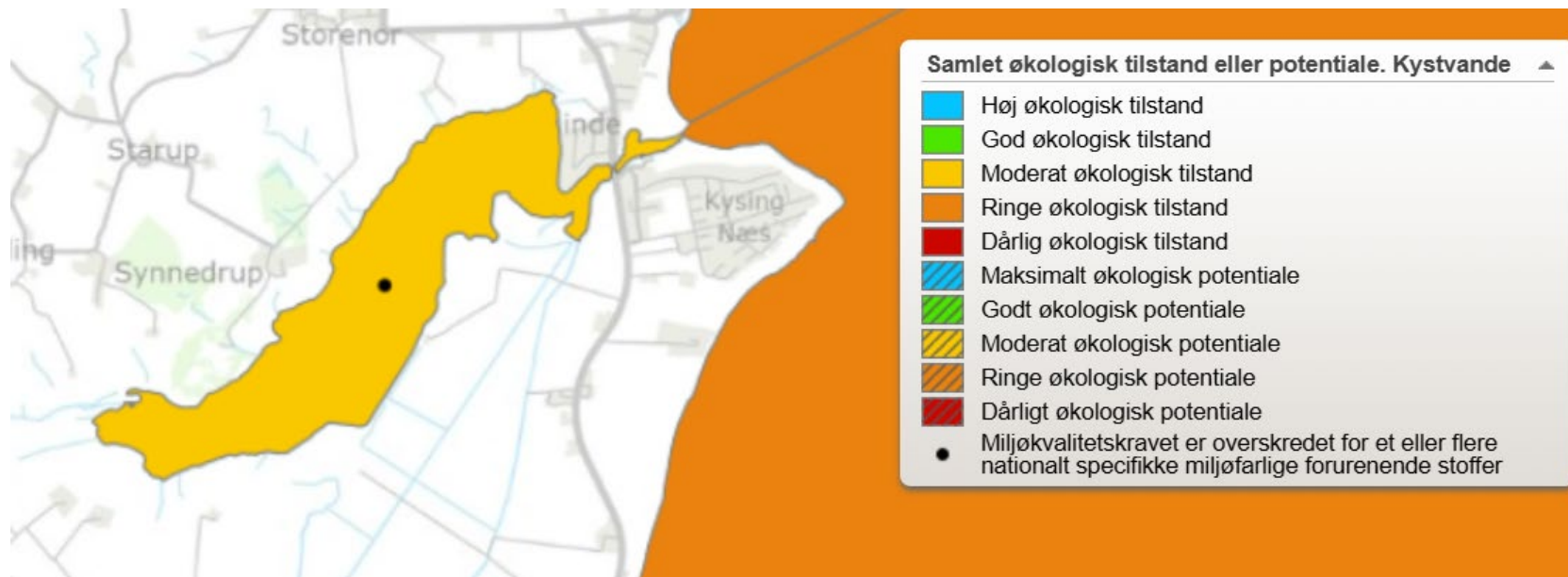
Projekter:

- Temadag (sensommer 2025)
- Overvågning af trådalger sommer (2025-27)
- Analyse af fosfor-transport i oplandet (2025-26)
- Opdeling af fosforindsatsten i oplandet (2026-27)
- Analyse af dækningsgrad af bundplanter i fjorden (2025-26)
- Modellering af betydningen af slusedrift (2025-26)

Hul i Alrø-dæmningen

- Analyse af økologisk betydning af hul i Alrø-dæmningen (2026)

Vandmiljø Norsminde Fjord – Tilstand jf. VP3 i høring

Fytoplankton: Moderat

Bundplanter: Ukendt

Bunddyr: Moderat

MFS: Ikke god tilstand

Vandmiljø Norsminde Fjord – udfordringer relateret til at nå ”god økologisk tilstand”

- Den statslige plan (VP3): Reduktion af kvælstof 17,3 ton N (Kattegat)

Potentielle problemer

- Manglende vegetation (dækningsgrad)
- For mange trådalger / søsalat
- For mange næringsstoffer herunder både kvælstof og fosfor
- Varierende saltholdighed – stresser dyr og planter

Vandmiljø Norsminde Fjord – Undersøgelser til at belyse og afhjælpe

- **Manglende vegetation (dækningsgrad)**
- Analyse af dækningsgrad af bundplanter i fjorden (2025-26) – udføres af DHI ved satellit metode
- **For mange trådalger / søsalat**
- Overvågning af trådalger sommer (2025-27) ved metode udviklet af prof. Mogens Flindt ved Syddansk Uni.
- **For mange næringsstoffer herunder både kvælstof og fosfor**
- Analyse af diffuse fosforkilder i oplandet (2025-26) ved Hans Estrup Andersen, Aarhus Uni.
- Aktiv indsats for at reducere P med involvering af lodsejere (2026-27) ved SEGES mfl.
- **Variierende saltholdighed – stresser dyr og planter**
- Opstilling af model for salinitet i fjorden og scenarier for ændret slusedrift (2025-26) ved Marine Science & Consulting ApS (inkl. målinger vandstand, salinitet, temperatur)
- Måling af iltindhold i fjorden om sommeren ved SEGES

Hul i Alrø-dæmningen

Alrø-dæmningen udgør i dag en barriere ift. Vandgennemstrømningen ind/ud af Kattegat i området nord for Alrø, hvor der især er meget lav vandudskiftning inde i Lerdrup Bugt og Amstrup Red.

– Analyse af økologisk betydning af hul i Alrø-dæmningen (2026)

Effekten af en bedre vandgennemstrømning ved fx at etablere en rør-gennemgang i dæmningen undersøges mht. Vandkvalitet og økologisk tilstand, herunder hvor stor gennemgangen bør være for at opnå positiv effekt.

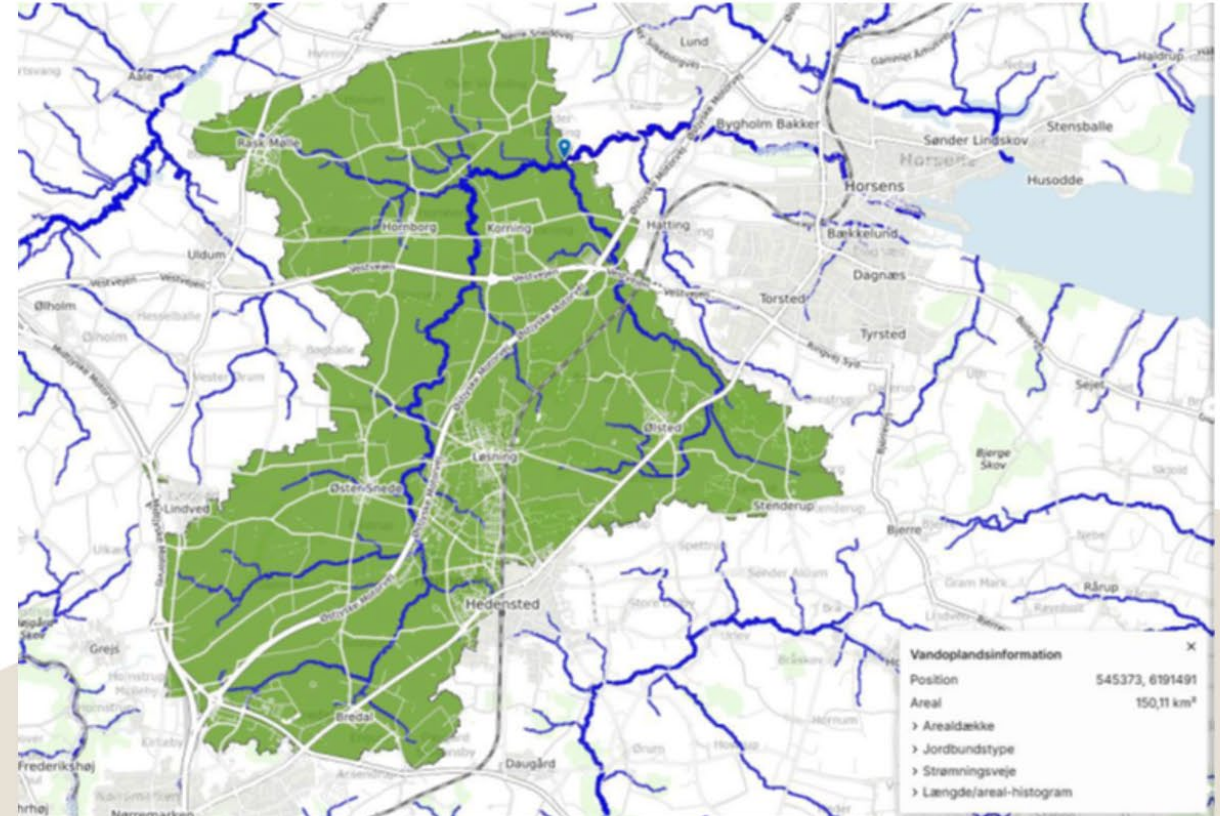
Horsens Fjord

GO LØSNING

Gennemgang af Go Løsning

Cirka 30% af oplandet til indre Horsens Fjord

Et samarbejde med Seges og Velas

Evt. og næste møder

Onsdag d. 17. september kl. 16-19

- Forslag til emner:
 - Udfordringerne for de to kystvande
 - Den lokale grønne trepart

Tirsdag d. 16. december kl. 16-19

- Forslag til emner:
 - 1. afrapportering til styrelsen
 - Spildevand

Ønsker til emner?